

Besluit

Besluit strekkende tot het verlengen van de geldigheidsduur van het accreditatiebesluit van 2 november 2009 zoals bedoeld in artikel 5a.12a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) van de opleiding hbo-bachelor Technische Bedrijfskunde van de NHL Hogeschool tot en met 29 november 2017

datum

30 november 2015

onderwerp

Besluit

tot het verlengen van de geldigheidsduur hbo-ba

Technische Bedrijfskunde van de NHL Hogeschool (003610)

uw kenmerk

01.06.03

ons kenmerk

NVAO/20152930/ND

bijlagen

2

Gegevens

Naam instelling : NHL Hogeschool
Naam opleiding : hbo-bachelor
Technische Bedrijfskunde (240 ECTS)
Datum aanvraag : 22 december 2014
Graad opleiding : Bachelor of Science
Varianten opleiding : voltijd, deeltijd
Locatie opleiding : Leeuwarden
Datum goedkeuren panel : 30 april 2014
Datum locatiebezoeken : 26 en 27 juni 2014
Datum visitatierapport : 17 december 2014

Beoordelingskaders

- Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523);
- Artikel 5a.12a van de WHW (Stb. 2010, 293);
- Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536).

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Beoogde eindkwalificaties

De NHL TBK-opleiding sluit aan bij het landelijk profiel Engineering met landelijke competenties. De opleiding kan de profilering richting procesoptimalisatie duidelijker laten blijken in de opleidingsspecifieke competenties. Daarmee kan ook de binding aan de technische sector in de eigen regio duidelijker worden verwoord. De beoogde kwalificaties worden als voldoende beoordeeld.

Programma

Het onderwijsprogramma past bij de beroepsgerichte oriëntatie. Studenten leren kennis en inzicht toe te passen in praktijk- en beroepsgerichte vraagstukken. Dit komt in alle onderwijsperiodes duidelijk terug in de beroepsgerichte projecten. Deze projecten worden duidelijk onderbouwd vanuit de kennisvakken en vaardigheidsonderdelen.

Inlichtingen

Steven David

+31 (0)70 312 23 83

s.david@nva

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag

P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands

T + 31 (0)70 312 2300

info@nva

Pagina 2 van 7 De opleiding werkt aan versterking van de TBK-herkenbaarheid door meer vakspecifieke onderdelen te ontwikkelen in de gezamenlijke propedeuse. De opleiding is gestart met de invoering van een onderzoeksleerlijn. De studenten worden hierdoor voorbereid om een praktijkgericht probleem in een theoretisch kader te plaatsen en praktijkgericht onderzoek te doen. In de afgelopen jaren is de samenhang in het programma versterkt door de invoering van de themagerichte projecten per onderwijsperiode in de eerste twee studiejaar. Deze lijn moet in het derde en vierde jaar voortgang krijgen. De opleiding kan in het derde jaar voltijd de keuze voor een tweede keuzestage periode duidelijker onderbouwen in relatie tot de gewenste competentieontwikkeling en daarmee het onderscheid tot de eerste stage verduidelijken. In de deeltijdopleiding werkt de opleiding aan de doorvoering van werkplekleren. Dit is voor het eerste jaar ingevoerd en voor het tweede jaar ontwikkeld. Het panel is van mening dat dit snel moet worden doorgevoerd ook naar het derde studiejaar.

Het panel heeft een grote kanttekening bij de invulling en borging van het huidige derde jaar deeltijd. Het panel vindt dat met een gerichtere invulling van het derde jaar deeltijd en voltijd de competentiegroei van de student en ook de studeerbaarheid van het programma moet worden versterkt. De opleiding ontvangt oordelen voldoende voor de meeste standaarden. Voor de standaarden 3 en 7 ontvangt de deeltijdvariant een onvoldoende.

Personeel

De opleiding heeft een roerige periode achter de rug met veel wisselingen in management en personele bezetting. Er wordt momenteel geïnvesteerd in teamontwikkeling en onderwijskundige scholing. Door hoge werkdruk staat professionalisering onder druk. Het panel is van mening dat meer een accent moet worden gelegd bij het aantrekken van technische en bedrijfskundige docenten met voldoende bedrijfservaring en bij de ontwikkeling en afstemming van onderzoeksvaardigheden bij docenten. Het panel waardeert stappen die zijn gezet in voorgaande moeilijke jaren. Er zijn een aantal nieuwe TBK-docenten aangetrokken, onder andere uit de eigen alumni-geleding. De basis van het docenten team is door de beperkte omvang kwetsbaar. De werkdruk is hoog en veel taken zijn te persoonsafhankelijk.

De afgelopen jaren is dit onder meer tot uiting gekomen in sterk dalende scores in tevredenheid van studenten en docenten. Het panel acht verruiming van de docentcapaciteit noodzakelijk. De opleiding (voltijd en deeltijd) ontvangt het oordeel voldoende voor de standaarden 8 (personeelsbeleid) en 9 (docentkwaliteit). De standaard 10 (personeelskwantiteit) ontvangt het oordeel onvoldoende.

Voorzieningen

De opleiding beschikt op de hoofdlocatie van de hogeschool over de noodzakelijke voorzieningen om het onderwijs goed te verzorgen. Standaard 11 Voorzieningen ontvangt het oordeel goed. De opleiding heeft de studiebegeleiding aangescherpt in de eerste studiejaar en meer afgestemd onder begeleiders. De standaard 12 Studiebegeleiding ontvangt het oordeel voldoende.

Kwaliteitszorg

De opleiding beschikt over de gangbare instrumenten om de kwaliteit van het onderwijs te monitoren en te borgen. Door de onrust in voorgaande jaren heeft kwaliteitszorg niet altijd prioriteit gehad, zijn evaluaties niet opgevolgd en zijn pdca-cycli vaak niet doorlopen. Verbeterplannen zijn niet altijd uitgevoerd en opgevolgd. Met de daling in de evaluatie-uitkomsten heeft het panel zorgen over de kwaliteit van de opleiding en de mate waarin de

Pagina 3 van 7 opleiding in control is over de onderwijskwaliteit. Daarmee komt het panel voor de betreffende standaarden uit op een oordeel onvoldoende voor standaard 13 en 14 (evaluatie resultaten en verbeteringen) en voldoende voor de standaarden 15 (betrokkenheid bij kwaliteitszorg).

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Voor toetsing geldt dat het panel ook hier van mening is dat veel instrumenten en procedures beschikbaar zijn en worden gehanteerd. De opleiding kan daar meer afstemming op haar eigen profiel aanbrengen. Het panel heeft in de toetsuitvoering en in de borging van de toetsing een aantal onvolkomenheden aangetroffen. De opleiding kan de lijnen strakker aantrekken qua toetsing, beoordeling en borging. De opleiding heeft al een aantal stappen gezet, bijvoorbeeld invoering toetsmatrices en toetscommissie. Het panel is van mening dat dit voortvarend moet worden doorgezet. Ten aanzien van het eindniveau heeft het panel bij te veel eindwerkstukken kritische punten over aanpak, opzet, uitvoering, theoretische onderbouwing resultaten, de gebruikte modellen/methodieken en beoordeling.

Het panel adviseert de opleiding kritischer te zijn over geschiktheid van afstudeeropdrachten en –bedrijven. Het panel signaleert dat de opleiding op diverse fronten verbeteringen doorvoert ter versterking van het eindniveau, waaronder het afschaffen van duo- en trio-afstudeeronderzoeken en het versterken van de onderzoeksleerlijn en onderzoeksvaardigheden bij docenten. Een aantal maatregelen zijn beter zichtbaar in een uitbreiding steekproef eindwerkstukken in het najaar 2014. De resultaten van deze verbetermaatregelen zijn nog niet dermate ver gevorderd dat het panel de standaard overal positief kan beoordelen. Op de standaard 16 (toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) ontvangt de opleiding het oordeel onvoldoende.

Herstelplan

De NVAO heeft NHL Hogeschool bij brief van 14 juli 2015 gemeld dat zij op grond van de negatief beoordeelde kwaliteit van de opleiding niet kan overgaan tot accreditatie van de opleiding. Zij heeft de instelling in de gelegenheid gesteld om een herstelplan in te dienen.

Bij brief van 11 september 2015 heeft de instelling de NVAO verzocht in aanmerking te komen voor een hersteltraject. Bij de brief was gevoegd het herstelplan, alsmede de beoordeling van het plan door het panel. Op grond daarvan verzocht NHL Hogeschool om toekenning van een periode van twee jaar om daarmee in staat gesteld te worden om de voorgenomen verbeteringen vorm te geven, door te voeren en te evalueren.

Advies van het panel over het herstelplan

Het panel heeft de indruk dat de opleiding de aandachtspunten uit het visitatierapport serieus en voortvarend heeft opgepakt en na oplevering van het rapport gericht een verbetertraject is gestart. Het panel herkent in het herstelplan gerichte wijzigingen ten aanzien van de inhoud van de opleidingsprogramma's, omvang en kwaliteiten van het docententeam, de kwaliteitszorg en het afstuderen (standaard 16) die zijn ingevoerd of worden ingevoerd, om:

- De visie op TBK te herformuleren en het competentieprofiel en de Body of Knowledge and Skills te vernieuwen en uit te werken in vijf kennisroutes. Dit is afgestemd met de belangrijkste stakeholders uit het werkveld en met studenten.

- Pagina 4 van 7 – Met het vernieuwde curriculumschema voor de deeltijd meer inzicht te geven in de onderwijsactiviteiten in het derde studiejaar deeltijd.
- De ontwikkeling van het werkplekleren door te zetten in het derde studiejaar deeltijd en beter te borgen door te gaan werken met concrete richtlijnen voor opdrachten, portfolio en beoordeling. Daarmee wordt de samenhang tussen binnenschools en buitenschools curriculum aangescherpt.
  - Het aandeel techniek in de voltijdopleiding te versterken.
  - De aandacht voor theoretische onderbouwing van het handelen en rapporteren aan te scherpen.
  - De capaciteit van het docententeam uit te breiden en het commitment binnen het team te verduidelijken en te versterken. Bij werving wordt ingezet op extra technische en technisch-bedrijfskundige kennis en vaardigheden. Vanuit extra middelen wordt management- en stafondersteuning geboden.
  - Het kwaliteitszorgsysteem en de verbetercyclus te vernieuwen. Aangezien de prioriteit tot nu toe meer lag bij versterking van het onderwijs en personeel, zal de vernieuwing van de kwaliteitszorg in de komende periode verder moeten worden uitgewerkt. Eerste stappen daartoe worden gezet door evaluaties te koppelen aan de semesterstructuur van het onderwijs en de themacoördinatoren een centrale rol te geven.
  - De toetsing en afstudeerfase te versterken. Het is positief dat er aandacht is voor de versterking van de examencommissie en toetscommissie, intervisie onder docenten bij project- en afstudeerbegeleiding en -beoordeling, afstemming in toetsvormen en afstemming van toetsing via toetsmatrijzen.
  - De afstudeerfase duidelijker te positioneren en af te bakenen, onder andere door strakkere beoordeling van het afstudeervoorstel en onderzoeksontwerp in samenwerking met de lector en kalibratie van de eindbeoordelingen.

Ook presenteert de opleiding in het herstelplan de tijdsplanning van het hersteltraject. Het panel beoordeelt de in het herstelplan beschreven verbeteracties als toereikend en haalbaar, en heeft er vertrouwen in dat NHL Hogeschool een kwaliteitsverbetering kan realiseren in de opleiding TBK. Het panel adviseert de NVAO de opleiding een herstelperiode toe te kennen, zodat de opleiding de plannen kan realiseren.

Conclusie NVAO

Op basis van het herstelplan en het positieve advies van het panel daarover besluit de NVAO tot toepassing van het bepaalde in artikel 5a.12a van de WHW (herstelperiode). Naar het oordeel van de NVAO is met het herstelplan en het positieve oordeel van de panel daarover voldoende aannemelijk gemaakt dat de opleiding binnen de termijn van twee jaar alsnog aan het kader zal voldoen. De NVAO leest in het herstelplan dat de opleiding is gestart met activiteiten die de kwaliteit van de opleiding verbeteren. De NVAO onderschrijft het advies van de panel in reactie op het herstelplan.

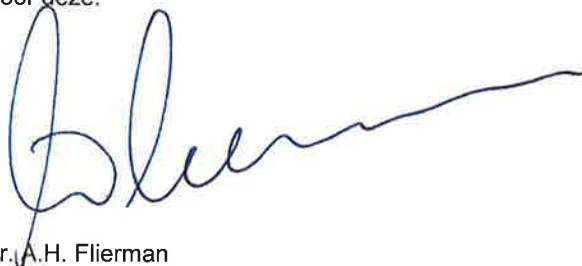
Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de NHL Hogeschool te Leeuwarden in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 26 oktober 2015 naar voren te brengen. Bij e-mail van 11 november 2015 heeft het college van bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot een enkele tekstuele aanpassing.

De NVAO besluit tot verlenging van de geldigheidsduur van het accreditatiebesluit van 2 november 2009 van de opleiding hbo-bachelor Technische Bedrijfskunde (240 ECTS; varianten: voltijd, deeltijd; locatie: Leeuwarden) van de NHL Hogeschool te Leeuwarden tot en met 29 november 2017.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.12a, vierde lid, van de WHW dient het instellingsbestuur een aanvraag om een besluit tot vaststelling dat de opleiding alsnog aan het toepasselijke kader voldoet, uiterlijk in te dienen op 30 mei 2017.

Den Haag, 30 november 2015

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A.H. Flierman', written over a horizontal line.

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel (voltijd)	Beoordeling door het panel (deeltijd)
Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende	Voldoende
Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Voldoende	Voldoende
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende	Onvoldoende
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende	Voldoende
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Voldoende	Voldoende
	6. Het programma is studeerbaar.	Voldoende	Voldoende
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	Voldoende	Onvoldoende
	Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.	Voldoende
9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.		Voldoende	Voldoende
10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.		Onvoldoende	Onvoldoende
Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Goed	Goed
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoende	Voldoende
Kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Onvoldoende	Onvoldoende
	14. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Onvoldoende	Onvoldoende
	15. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Voldoende	Voldoende
Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	16. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Onvoldoende	Onvoldoende
Eindoordeel		Onvoldoende	Onvoldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

- Drs. W.F.M. Leferink, (voorzitter) is onderwijsmanager van de deeltijdopleidingen Bouwkunde en Civiele Techniek bij de Hogeschool Rotterdam;
- Ir J.Th.A. Verhagen, (lid) is docent Supply Chain Management en Continuous Improvement – Technische Universiteit Eindhoven;
- Drs. ing. J.M. van Zonneveld, (lid) heeft voor het vakgebied Werktuigbouwkunde cursussen ontwikkeld voor NCOI en is gastdocent bij Avans Hogeschool in Den Bosch;
- K.J. Visser, (student-lid) volgt de bacheloropleiding Technische Bedrijfskunde aan de Avans Hogeschool.

Het panel werd ondersteund door ir. M. Dekker-Joziase, secretaris (gecertificeerd).